

เทศน์เช้า วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมนะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดเยี่ยม เพราะชนะ
ศีกุณด้วยล้านมีแต่เวรแต่กรรมทั้งสิ้น การชนะตนเองประเสริฐที่สุด การชนะหัวใจของตน ถ้า
ใครชนะหัวใจของตนได้

แต่มันไม่รู้ว่าหัวใจของตนอยู่ที่ไหน มันมีแต่พยายามจะแสวงหาศถาบรรดาศักดิ์เพื่อมา
สนองตัณหาของตน คิดว่าตัวเองจะยิ่งใหญ่ แต่ความจริงไม่ใช่

ความจริง เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภมาเป็นพระโพธิสัตว์
เวลาปรารภเป็นพระโพธิสัตว์เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะนั้น
การสร้างสมคุณงามความดีนั้นเป็นพันธกรรมของจิตๆ

ลูกหลานของเราจิตนิสัยมันไม่เหมือนกันแต่ละคนมันเป็นเพราะเหตุใด เป็นเพราะ
การสร้างสมของมันแต่ละภพแต่ละชาติที่มันได้สร้างสมมามันแตกต่างกัน เวลามันแตกต่างกัน
ด้วยสายบุญสายกรรมของคนมันไปเกิดในชาติในตระกูลเดียวกัน

นี่พูดถึงว่า กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันไง คนที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะสร้างเวร
สร้างกรรมมาทั้งนั้น แต่ถ้าคนสร้างคุณงามความดีมา การสร้างคุณงามความดีมามันคิดแต่เรื่อง
ดีๆ ไง ถ้ามันคิดแต่เรื่องดีๆ ได้ เพราะอะไร เพราะมันมีคุณธรรมในใจของมันไง

แต่คนที่มิกละเลินเล่อความทะยานอยากล้นหัวใจมันคิดเรื่องดีไม่ได้หรอก “กูได้อะไร”
มันถามคำเดียว

แล้วกูอยู่ที่ไหน กูก็ไม่มีหรอก เดียวมึงก็ตายแล้ว

แต่ด้วยความด้อยวุฒิภาวะของหัวใจ เพราะหัวใจ พันธุกรรมของจิตมันได้สร้างสม บุญญาธิการมาด้วยความเข้มแข็ง ถ้าคนที่ได้สร้างมาด้วยความเข้มแข็ง คุณิ เด็กๆ บางคน มันจะเลือกเลยนะ สิ่งนั้นไม่ถูก มันไม่ทำ สิ่งใดที่ถูกต้องดีงามจะทำสิ่งนั้นๆ

เวลามันเป็นเด็กไร้เดียงสาขึ้นมา อบรมสั่งสอนขึ้นมามันก็เชื่อฟังเรา พอโตขึ้นมามันก็แสดงออกตามธรรมชาติของมัน ตามธรรมชาติของหัวใจดวงนั้นๆ ใจ ถ้าหัวใจดวงนั้นคิดแต่สิ่งที่ดีงามๆ เห็นไหม

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาไง ถ้าเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง เป็นแก้วสารพัดนึก ถ้าแก้วสารพัดนึก สัจธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมสั่งสอนเรา อบรมสั่งสอนเรา นะ

เพราะพ่อแม่เราสั่งสอนเราก็สั่งสอนด้วยเมตตาธรรมในใจของพ่อแม่ของเรา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิवासานุสติญาณ จตุปปาตญาณ ท่านเห็นที่มาที่ไปตั้งแต่จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันมาอย่างไร มันเป็นอย่างไรร แล้วมันจะต่อเนื่องกันไปอย่างไร แล้วมันก็ไม่เชื่อฟังใครทั้งสิ้น มันก็จะคือดีดของมัน สร้างแต่เวรแต่กรรมของมันต่อไป

แต่ถ้าเราเชื่อฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ถ้าเชื่อฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันไปข่มขี้กิเลส การชนะที่สุดยอดที่สุดคือการชนะตนเอง แล้วการชนะตนเองต้องชนะทิฏฐิมานะของตนใจ เวลาเมื่อใดเกิดขึ้น เราต้องมีเหตุมีผลควบคุมดูแลหัวใจของเรา

ไม่ใช่เรามีทิฏฐิมานะไม่ยอมใครทั้งสิ้น จะหักพรวดด้วยเขา จะทำลายเขาไปตลอด กฎต้องแน่น กฎต้องเก่ง กฎต้องยอด นี่มันแพ้ตัวมันเอง แพ้เป็นพระ ใ้ฉันชนะเป็นมาร มันเป็นมารทำลายมันโดยไม่รู้ตัวนะ ถ้ามันเป็นคนดี สิ่งที่ดีงามๆ นะ

คุณิ เราก่อร่างสร้างตัวกันมา แม้แต่เราสร้างบ้านสร้างเรือนขึ้นมา หลังคาเกยกัน รั้วบ้านติดกัน มันทะเลาะเบาะแว้งกันทั้งสิ้น แม้แต่สร้างบ้านแต่ละหลังมันยังแสนทุกข์แสนยาก แต่การสร้างชาติ การสร้างชาติมันต้องคนที่มีวุฒิภาวะ

ในสิบสองปันนา ในกระบวนไทยทั้งหมด ในคนไทยทั้งหมด เขายกย่องไทน้อย ไทน้อย สร้างเป็นประเทศชาติขึ้นมาได้

รูปของในหลวงไปอยู่ที่ชนชาติใดเขาเคารพนับถือของเขานะ

ไทอาหมอยู่ในอินเดียนั่นนะ ตอนที่เขาจะยุบประเทศของเขา เขาคิดเลยว่าเขาจะไปอยู่กับใคร เขาเป็นไทอาหมอยู่ทางตอนเหนือของอินเดีย คนเขาไปเยี่ยม คนไทยเหมือนกัน นับถือพระพุทธศาสนาเหมือนกัน เขาส่งเด็กน้อยเข้ามาบวชมาเรียนในเมืองไทยของเรา แล้วกลับไปนะ วัดร้าง ไม่มีใครอยู่ไ้ เพราะอะไร เขาเป็นชนกลุ่มน้อย กลุ่มเล็กๆ อยู่ในอินเดียนั่นไ้

ดูสิ เวลาเราไปเยี่ยมไปเยือนคนไทยด้วยกัน คนไทยด้วยกันในกระบวนไทยทั้งหมดเขายกย่องนะ เขายกย่องสรรเสริญว่าไทน้อยสามารถสร้างชาติได้ สามารถคุ้มครองดูแลชาติได้

นี่เวลาเขาอยู่ของเขา เขาต้องยุบตัวเขาเอง ยอมนะ ยอมยุบประเทศของตัวเองไปเป็นรัฐหนึ่งในอินเดีย แล้วดูสิ มันมีไทดำ ไทขาว ไทร้อยแปดเลย แล้วเราไทน้อยเรามันมาได้ไ้อย่างไร

นี่เราจะบอกว่า การสร้างชาติ เราควรฉลอง ถ้าฉลองเราเห็นด้วย การฉลองนะ เพราะอะไร เพราะขนาดว่าเราบ้านข้างเรือนเคียงเรายังทะเลาะเบาะแว้งกันเลย ในสังคมมันยังมีความขัดแย้งกันเลย

แล้วผู้ปกครองๆ ดูสิ คนที่มีลูกมาก ในบ้านมีแต่ปัญหาทั้งสิ้น แต่นี่ทั้งประเทศทั้งชาติแล้วสร้างชาติๆ ขึ้นมา นี่มันถึงควรฉลองๆ ไ้ คำว่า “ฉลอง” นะ ถ้ามันเป็นความร่วมมือเป็นสุข มันเป็นความร่วมมือเป็นสุขนะ

ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดในประเทศอันสมควรไ้ ถ้าเกิดในประเทศอันสมควร สังคมร่วมมือเป็นสุข สมณะชีพราหมณ์ได้มีโอกาสประพฤติปฏิบัติ

เรา เวลาเราเกิดมาปากกัดตีนถีบหาอยู่หากินตลอดมา แล้วก็ว่าทุกข์ๆ แต่ความจริงถ้ามันมีการแบ่งปันกันโดยความเป็นธรรม แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ดูสิ ที่ไหนมีความอึดคักขาดแคลน ที่ไหนมีภัยแล้ง เรามาช่วยเหลือเจือจานกัน

ถ้าเรามีความช่วยเหลือเจือจานกันนะ มันจะมีเล็กมีน้อยขึ้นมา แต่ถ้าเราแบ่งปันกันแล้ว มันไว้วางใจกันนะ มันไม่มีมันก็อบอุ่นหัวใจ ถ้ามันอบอุ่นหัวใจนะ มันจะมีสิ่งใดขึ้นมาเผชิญหน้า นะ มันช่วยกัน สามัคคีกัน พยายามแก้ไขเหตุวิกฤตินั้นไปได้

แต่ถ้ามันมีมากมายมหาศาล ต่างคนต่างเฝ้า ต่างคนต่างซ่อน ต่างคนต่างไม่คิดถึงกัน มันไม่ไว้วางใจกันหรอก ภูจะไปตายแทนมึงหรือ แล้วมันออกไปนะ ภูตายเปล่า แต่ถ้าเราเห็น ลูกหลานของเรา บ้านเมืองของเรา มันมีความสุขนะ ภูตายได้ ภูตายแทนพวกมึงได้ ถ้าเรา ไว้วางใจกัน เห็นไหม

นี่สร้างชาติ เวลาสร้างชาติๆ ขึ้นมา เวลาสร้างขึ้นมาแล้วมันคุ้มครองดูแลเราได้ใช้ไหม เรายอมเสียสละได้เลย

เขาสร้างบ้านสร้างเมืองสร้างตึกสูงยังมีคนตายประจำ เดียวมีอุบัติเหตุ เดียวมีต่างๆ เขา จะสร้างบ้านสร้างบ้านสร้างเรือนเขายังต้องมีคนตาย เขายังต้องมีผู้บาดเจ็บพิการ แล้วสร้าง ชาติทั้งชาติ แล้วใครเป็นผู้เสียสละ ใครเป็นผู้ที่มีจิตใจที่ดีงาม

ถ้ามันไม่ไว้วางใจกันมันทำไม่ได้ หนึ่ง มันต้องไว้วางใจกันก่อน พอไว้วางใจกันก่อน แล้วคน มนุษย์ทุกคนมันจะดีเพียบพร้อมเป็นนางสาวจักรวาลสวยงามไปพร้อม ไม่มี หรอก แล้วเดี๋ยวนี้เขาไม่เอาแล้วด้วย เขาจะเอาสวयทางสมอง

เขาสัมภาษณ์ก่อนเลย ตอบจะฉาน ต้องมีความรู้ ใ้สวยๆ เดียวนี้โลกตามทันหมดแล้ว เขาไม่เอา เขาเอาสวยจากภายใน เอาสวยจากหัวใจของเรา ถ้ามันสวยจากหัวใจของเรา

เราควรภูมิใจมากนะ เพราะทางโลก นักวิชาการทางยุโรปเขาศึกษาเขาค้นคว้าทั้งนั้นนะ แล้วไอน์สไตน์ยังบอกเลย ถ้านับถือได้จะนับถือพระพุทธศาสนา แต่นับถือไม่ได้ นับถือไม่ได้ เพราะว่าเขาเป็นคริสต์ศาสนามาตั้งแต่ต้น

จะนับถืออย่างไรมันก็อย่างนั้นถ้าคนมันไม่จริงจัง

เราอยู่ในวงการพระ พระฝรั่งมาบวช ถ้าพระฝรั่งที่ดีงามนะ เขาก็นับถือพระพุทธศาสนา โดยสัจจะโดยความจริง แต่หลายๆ คนเขาก็ถือสองศาสนาในใจของเขา เวลาเขาพูดอะไรกัน

เพราะเขาไม่แน่ใจ เขาไม่ลงใจ นี่ไง ความลังเลสงสัย สิ้นลัทธิพราหมณ์ ลูบๆ คลำๆ ไม่มีใคร
จริงจังทั้งสิ้น

นี่เหมือนกัน เราชาวพุทธๆ เราชาวพุทธที่ทะเบียนบ้าน แล้วเราพุทธจริงหรือไม่ละ นี่ก็
เหมือนกัน เวลาเขาค้นคว้ากันเขาแสวงหากัน แสวงหาแล้ว แล้วไปแล้วลอยลม ตายแล้วไปไหน
เกิดมาทำไม ก็ชาติเดียวก็จบไป

แต่พระพุทธานุภาพไม่สอนอย่างนั้น

บุพเพนิวาสานุสติญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิชา ๓ ตั้งแต่พระ
เวสสันดรไป ถ้าไม่ได้สร้างสมอย่างนั้นจะมีภูมิภาวะมีความรู้ลึกอย่างนี้ไหม

เวลาจะเสียสละ โดยสุภาพบุรุษนะ คุณสิ เวลาจะออกบวช สามเณรรวมเกิดแล้ว
สามเณรรวมเกิดแล้ว เป็นเรา ลูกหลานเรา เราจะทิ้งลูกหลานเราไปได้ไหม แล้วคนที่รักทั้ง
ครอบครัว รักทั้งลูก ต้องเสียสละไป เสียสละไปเพื่ออะไร เสียสละไปเพื่อพระโพธิญาณในหัวใจ
ของตน เวลามันเสียสละๆ มันเจ็บปวด

คนเรากิเลสเต็มหัวใจใช่ไหม แล้วเราเสียสละมันเจ็บปวดไหม มันเจ็บปวดทั้งนั้นนะ
เพราะเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ยังไม่ได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังละทุกขไม่ได้ พอ
ละทุกขไม่ได้มันก็มีทุกขในหัวใจทั้งนั้นนะ

แต่คนที่มันจะละได้ คนที่จะทำได้มันต้องมีที่มาที่ไป เขาได้สร้างบุญญานุการของเขา
จิตใจของเขาต้องเข้มแข็งมีสติปัญญาที่จะต่อสู้เอาชนะใจของตน แล้วออกไปแสวงหาก็คือไป
แสวงหากิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจของตน แล้วชำระล้างกิเลสต้นหาความทะยาน
อยากในใจอันนั้น

แล้วเวลาสำเร็จแล้วเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “มารเอ๋ย เธอเกิดจากคำดำริ
ของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนหัวใจของเราไม่ได้เลย”

มันไม่มีมารมาล่อมาลวงในใจของท่าน แล้วเวลาท่านสอนพวกเรานี่ไง ก็นี่ไง ในใจของ
เรา ในใจของเรามันมีอะไรบ้างละ

นี่ในใจของเรานะ เราเกิดเป็นมนุษย์ใช่ไหม เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็เชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเราเชื่อในสังฆธรรม เราก็ค้นคว้าเอา อย่าให้ใครโกหก

กาลามสูตร พระพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อ ไม่ให้เชื่อแม้แต่พระพุทธเจ้าพูด

เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนนะ สอนอนุปพพิกขา ให้เริ่มการเสียดละในสังคมา ก่อน ในความเป็นสังคมาขึ้นมาให้ได้ก่อน สังคมสงบรวมเย็นเป็นสุขแล้วสมณะที่พรหมณ์จะมีโอกาสปฏิบัติ ท่านถึงแสดงอริยสัจ

ไฉนมาถึงก็ “ปล่อยวางๆ”

ขี้ล่อน้ำ มึงปล่อยวางอะไร พ่อแม่ที่บ้านมึงดูแลหรือยัง มึงจะทำบุญๆ พ่อแม่มึงทิ้งเอาไว้หรือ มึงมีคุณธรรม ทำไมมึงไม่มีความรู้สึกรักครอบครัวของเอ็ง ถ้ามันคิดของมันอย่างนั้น มันดูแลของมันอย่างนั้น ใจมันพัฒนาเป็นขั้นๆ ขึ้นมา

นี่พูดถึงว่า เวลากาลามสูตร อย่าเพิ่งเชื่อใครทั้งสิ้น เราต้องเชื่อที่มาที่ไป เรามีพ่อแม่ เราเป็นชาวพุทธเราก็มีครูบาอาจารย์ ถ้าผิดถูกขึ้นมาเราก็ถามครูบาอาจารย์ได้ว่ามันถูกหรือมันผิด แต่ถ้ามันเป็นเรื่องเริ่มต้นพื้นฐาน อย่างนี้ถูก แต่พอมันละเอียดขึ้นไปแล้วมันก็พัฒนาของมันขึ้นไป

นี่พูดถึงว่า เวลาคำสอนในพระพุทธศาสนา คำสอนนี้เอาชนะตนเองให้ได้ประเสริฐที่สุดไง ถ้าเรายังชนะตนเองไม่ได้ เราต้องอาศัยสังคมนี้อยู่แล้ว เราก็อย่าไปทำลาย อย่าทำลาย อย่าไปทิ่ม อย่าไปตำ อย่าไปยุแหยงตะแคงรัว ขอให้มันสงบรวมเย็นขึ้นมา สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม ความสงบรวมเย็นมันรักษาได้ยาก แต่ไอ้ความแตกร้างที่ไหนมันก็มีทั้งสิ้น แล้วสังคมจะดีงามได้ มันดีงามมาเพราะอะไร เพราะมันส่งมาเป็นรุ่นๆ เห็นไหม

เราเกิดในประเทศอันสมควรนะ ถ้ามันมีสิ่งที่ดีงามๆ เราควรฉลอง ว่าอย่างนั้นเลย เราควรฉลอง แต่มันก็เป็นเรื่องโลก เป็นเรื่องสังคมาเนาะ แล้วมันเป็นสิทธิ ใครจะคิดอย่างไรนั้นมันเป็นสิทธิของเขา เราไม่สามารถจะไปตรวจสอบในใจของใครได้ทั้งสิ้น นั่นมันเป็นเรื่องของสัตว์โลก

แต่ถ้าหัวใจของเราดีงามๆ ใจ พันธุกรรมของจิตๆ ใจ ถ้าพันธุกรรมของจิต ใครศึกษาแล้ว
อยากจะประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม เวลาทองคำ ๕ บาท ๑๐ บาท จะเอากองไหนล่ะ ทุกคนเอา
๑๐ บาททั้งนั้นนะ แต่พระ ๒๒๗ เวลาศีลก็จะปฏิบัติบ่อยๆ เวลาทองคำก็จะเอาเยอะๆ เวลา
ปฏิบัติแล้วจะให้บรรลุนิพพาน แต่เวลาทำแล้วขี้เกียจ เวลาทำแล้วไม่เท่าทันตัวเอง บรรลุนิพพาน

คนที่เขาจะมีฐานะของเขา เขาทำธุรกิจของเขา เขาต้องมีสติปัญญาของเขารักษาทรัพย์
ของเขาได้ เขาต้องฉลาด คนที่จะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาต้องมีสติปัญญาเท่าทันความคิดของ
ตน มันอยู่ที่สติอยู่ที่ปัญญาของคนที่มีมันงอกงามเจริญงอกงามแค่ไหน

ไม่ใช่ว่าสิ่งใดมันก็จะลอยมาจากฟ้า นั่นไม่ใช่พระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาไม่สอน
อย่างนั้น พระพุทธศาสนาสอนถึงการทำความเพียรชอบๆ ใจ คนเราจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความ
เพียร คนเราต้องมีความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ

เด็กก็ต้องมีความเพียร มีการศึกษา โตขึ้นมาก็ต้องมีหน้าที่การงานของตน แล้วทำหน้าที่
การงานของตนแล้วรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ รู้จักดูแลรักษาทรัพย์ของตน รู้จักทำประโยชน์ของตน
เห็นไหม

โลกนี้กับโลกหน้า

โลกนี้คือโลกปัจจุบันนี้เราก็มีปัจจัยเครื่องอาศัยสำหรับเลี้ยงชีพแล้ว

แล้วโลกหน้า โลกหน้าเราเชื่อหรือไม่เชื่อ ใครจะไม่เชื่อก็ตามว่าตายแล้วสูญ ตายแล้วสูญ
ก็เรื่องของเขา ตายของเรา เพราะเราเสียสละแล้ว เราเสียสละด้วยความพอใจ เสียสละด้วย
คุณธรรมของธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านสั่งสอนเราให้ทำอย่างนั้น ถ้าทำ
อย่างนั้น ทำอย่างนั้นแล้วเราเห็นผลประโยชน์

ดูสิ เวลาเสียสละ ดูสายตาสี คนทุกข์คนจนนะ ให้ข้าวเขามือเดียวเท่านั้นแหละ แล้วดูตา
เขาสี สายตาที่เขา มองเรามันยิ่งกว่าคัมภีร์ สายตาคนที่มันทุกข์มันยากนะ แล้วได้รับการ
ช่วยเหลือเจือจานนะ มันฝังใจเขา

แล้วฝังใจเขาแล้วนะ แล้วเอ็งไม่ต้องไปแทนคุณใคร ต่อไปภายภาคหน้าถ้าเอ็งมีฐานะ เอ็งช่วยเหลือคนอื่นต่อไป เพราะคนที่เขามาช่วยเหลือเอ็งมันก็ชราคร่ำคร่า เขาก็สิ้นชีวิตไปหมดแล้ว ใครทำคุณกับเรา เราจะตอบแทนคุณคนคนนั้น แล้วเราจะตอบแทนที่ไหนล่ะ

แต่สังคมมันยังมีเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันยังมีคนทุกข์คนจนตลอดไปข้างหน้าไซ้ใหม่ เราเคยทุกข์เคยจน เราเคยได้รับความช่วยเหลือจากใครมา ตอนเราทุกข์เราจนเรามีความรู้สึกอย่างไร แล้วมีคนมาช่วยเหลือเจือจานเรา เรามีความรู้สึกอย่างไร แล้วถ้าเราทำได้ เราจะทำต่อไปข้างหน้าอีกหรือไม่ ถ้าเราทำต่อไปข้างหน้า นี่ถ้ามันเป็นผลของทาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอย่างนี้ไง นี่พูดถึงเวลาทำๆ นี่แค่มองตานี้

แต่ในปัจจุบันนี้นะ ไ้พวกโกหกในไอที อู้ฮู! โอนๆ อย่าเชื่อ ไ้ผลประโยชน์ที่ว๊านะเดี๋ยวนี้นะ มันเริ่มต้น เราเห็นแล้วเศร้า ไปจับหมามาตัวหนึ่งทำให้มันเจ็บป่วยซะ แล้วก็เรียไรกันเรียไรกันอยู่อย่างนั้นนะ ไ้หมานั้นก็เลยชวยเลย เดียวๆ คนนั้นก็มาจับมาล่อกันทีหนึ่ง เพราะจิตใจเราเป็นธรรมชาติ จิตใจเราอยากช่วยเหลือเจือจานไง

ถ้าเราช่วยเหลือเจือจานมันก็ต้องมีสติปัญญา อะไรควรไม่ควร สิ่งใดทำ ทำรอบตัวของเรา ทำสิ่งที่เรารู้เราเห็น

ไ้สิ่งนั้นมันคนคดคนโกง กูจะได้อะไร มันมากมายมหาศาล นี่ไง เราอย่าไปเชื่อใครง่ายๆ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้เชื่อใคร กาลามสูตร อย่าเชื่อแม้แต่อาจารย์ของเรา

แล้วไ้พวกหลอกลวงเวลามันหลอกลวงนะ มันหลอกลวงคนรอบข้างนั้นนะ ถ้าไ้นี้มันลงทุนนะ แล้วคนลงทุนก็พี่น้องมันทั้งนั้นนะ ในครอบครัวทั้งนั้นนะไปชักกันมา หลอกได้คนหนึ่งก็ได้ทั้งครอบครัวเลย แล้วเราเป็นคนคนเดียวไซ้ใหม่ที่ไปให้เขาหลอก แล้วเราก็ตกนำครอบครัวเราไปเดือดร้อนหมดเลยหรือ ทำไมเอ็งไม่มีหัววะ ทำไมเอ็งไม่คิดบ้าง

นี่พูดถึงว่า ถ้าเราจะมีสติปัญญาไง มันจะแก้ไขๆ ไม่ใช่อ่อนวอนขอเขา

พระพุทธศาสนาไม่ได้อ่อนวอนขอ เพียงแต่ว่า อธิฐานบารมี บารมี ๑๐ ทศขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ท่านปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แรงปรารถนาคือเป้าหมาย

แต่พวกเราไม่ใช่เป้าหมาย อ่อนวอนขอเอาๆ อยากระดับ

กรรม เราไม่ชอบสิ่งนี้ เขาให้สิ่งที่ไม่ชอบมา เราไม่ชอบเลย เราชอบสิ่งใดเราได้สิ่งนั้นมา เราถึงจะพอใจ แล้วชอบกับไม่ชอบ แล้วใครจะรู้ว่าเอ็งชอบอะไรล่ะ แล้วเอ็งจะให้อะไรเอ็งล่ะ

นี่โดยพื้นฐานใจ ฉะนั้นบอกว่า มันชอบหรือไม่ชอบ ก็เลสใครกิเลสมัน ความต้องการของใครไม่เหมือนกัน

นี่พูดถึงว่า ถ้าเราอยู่ในสังคมร่มเย็นเป็นสุข แล้วถ้าสังคมร่มเย็นเป็นสุขแล้วเรามีสติปัญญาได้คิดใคร่ครวญ เราเกิดในประเทศอันสมครวณะ เกิดในประเทศที่ไม่มีศึกสงคราม เกิดในประเทศที่ผู้ปกครองเป็นธรรม แม้แต่มันจะมีตักทิกกันบ้าง อันนี้เป็นธรรมชาติของมนุษย์ เกิดมาแล้วจะขาวสะอาด ไม่มีอะไรผิดพลาดเลย ไม่มีในโลกนี้หรอก

มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ โลกธรรม ๘ โลกนี้พร่องอยู่เป็นนิจ แต่เราต่างหากจะพาชีวิตของเราไปอย่างไร

เราเกิดแค่สังคมอย่างนี้เราก็มีโอกาสมากมายขนาดนี้แล้ว แต่เราเองต่างหากใจ ไม่เอา ไม่สร้างคุณงามความดี ไม่แสวงหาใจของตน ไม่ประพฤติปฏิบัติค้นคว้าใจของตน ไปดูแต่คนอื่น อยากรู้ให้คนอื่นมาช่วยเหลือเรา อยากรู้ให้คนอื่นมาค้าจุนเรา แล้วเมื่อไหร่เขาจะค้าจุนเอ็งล่ะ เพราะเอ็งไม่ค้าจุนตัวมึงเองไง

แต่ถ้าเราทำของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเราแล้วติดขัดสิ่งใดเราไปหาครูบาอาจารย์ของเรา หาทางออกๆ หาทางออกสู่หัวใจของตน เอวัง